

II

(Aktai, kurių skelbti neprivaloma)

EUROPOS PARLAMENTAS IR TARYBA

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REKOMENDACIJA

2005 m. lapkričio 16 d.

dėl kino paveldo ir su juo susijusios pramoninės veiklos konkurencingumo

(2005/865/EB)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 157 straipsnį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽³⁾,

kadangi:

(1) Pagal Sutarties 151 straipsnio 4 dalį Bendrija turi atsižvelgti į kultūros aspektus imdamasi veiksmų pagal kitas šios Sutarties nuostatas, kad visų pirma būtų gerbiama ir skatinama jos kultūrų įvairovė.

(2) Kinematografija – tai meno rūšis, kurios laikmenos yra nepatvarios, todėl siekiant ją išsaugoti būtini aktyvūs viešųjų institucijų veiksmai. Kinematografijos kūriniai yra esminė mūsų kultūrinio paveldo sudedamoji dalis ir dėl to verta juos visiškai apsaugoti.

(3) Be jų kultūrinės vertės, kinematografijos kūriniai yra istorinės informacijos apie Europos visuomenę šaltinis. Jie išsamiai liudija Europos turtingo kultūrinio tapatumo ir jos tautų įvairovės istoriją. Mokantis apie praeitį ir svarstant apie mūsų civilizaciją kinematografiniai vaizdai yra esminis elementas.

(4) Šia rekomendacija siekiama skatinti labiau išnaudoti Europos kino paveldo gamybinį ir kultūrinį potencialą skatinant naujovių, mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros politiką kinematografijos kūrinii išsaugojimo ir restauravimo srityje. Toliau siūlomų veiksmų tikslas yra užtikrinti, kad būtų sudarytos reikiamos sąlygos Bendrijos kino pramonės konkurencingumui, bei pagreitinti šios pramonės konkurencingumo vystymąsi.

(5) Kino paveldas yra svarbi kino pramonės dalis ir jo išsaugojimo, restauravimo ir panaudojimo skatinimas gali prisidėti prie šios pramonės konkurencingumo didinimo.

(6) Europos kino pramonės plėtra yra gyvybiškai svarbi Europai, kadangi ši pramonė leidžia susipažinti su kultūra, teikia daug ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo galimybių. Tai susiję ne tik su filmų gamyba ir rodymu, bet ir su kinematografijos kūrinii rinkimu, katalogavimu, išsaugojimu ir restauravimu. Reikia gerinti šios, su filmų paveldu susijusios, pramonės veiklos konkurencingumo sąlygas, ypač siekiant geriau panaudoti technologijos naujoves, pavyzdžiui, skaitmeninimą.

⁽¹⁾ OL C 123, 2004 4 30, p. 4.

⁽²⁾ OL C 74, 2005 3 23, p. 18.

⁽³⁾ 2005 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2005 m. spalio 24 d. Tarybos sprendimas.

- (7) Norint visapusiškai išnaudoti šias galimybes, Bendrijai reikalinga sėkminga ir novatoriška kino pramonė. Tai gali būti paskatinta gerinant kino paveldo išsaugojimo, restauravimo ir naudojimo sąlygas ir pašalinant pramonės plėtros ir konkurencingumo kliūtis, visų pirma renkant, kataloguojant, išsaugant ir restauruojant filmų paveldą bei sudarant galimybę naudoti jį švietimo, kultūros, mokslinių tyrimų arba kitais panašiais nekomerciniais tikslais, visais atvejais laikantis autorius ir gretutinių teisių reikalavimų.
- (8) Bendras kino pramonės konkurencingumas didės sukuriant palankią aplinką paskirtųjų įstaigų, kurios gali būti Europos, nacionaliniai ar regioniniai archyvai, kino institutai arba panašios institucijos, susijusios su kino paveldo išsaugojimu ir apsauga, bendradarbiavimui.
- (9) 2000 m. birželio 26 d. Tarybos rezoliucijoje dėl Europos kino paveldo išsaugojimo ir įsisavinimo ⁽¹⁾ valstybės narės buvo raginamos bendradarbiauti restauruojant ir išsaugant kino pramonės paveldą, įskaitant skaitmeninių technologijų panaudojimą, keistis informacija apie naudingą praktiką šiame sektoriuje, skatinti palaipsniui kurti Europos archyvinių duomenų tinklus ir apsvarstyti, kaip būtų galima šiuos duomenų fondus panaudoti švietimo tikslais.
- (10) Europos konvencijoje dėl audiovizualinio paveldo apsaugos numatoma, kad kiekviena konvencijos šalis teisės aktais arba kitomis atitinkamomis priemonėmis nustatytų pareigą deponuoti judesį perteikiančią vaizduojamąją medžiagą, priklausančią jos audiovizualiniam paveldui ir kuri buvo pagaminta arba bendrai pagaminta atitinkamos šalies teritorijoje.
- (11) 2001 m. rugsėjo 26 d. Komisijos komunikate dėl tam tikrų teisinių aspektų, susijusių su kinematografijos ir kitais audiovizualiniais kūrinių ⁽²⁾ privalomas audiovizualinių kūrinių deponavimas nacionaliniu ar regioniniu lygmeniu išnagrinėtas kaip viena iš galimybių išsaugoti ir apsaugoti Europos audiovizualinį paveldą, ir numatyta pradėti kinematografijos kūrinių deponavimo apskaitą valstybėse narėse.
- (12) 2001 m. lapkričio 5 d. Tarybos (kultūros ir audiovizualiniai reikalai) posėdyje Tarybos pirmininkas pažymėjo, kad Taryba palankiai vertina Komisijos komunikato turinį.
- (13) Europos Parlamentas savo 2002 m. liepos 2 d. rezoliucijoje ⁽³⁾ dėl Komisijos komunikato pabrėžė kino paveldo apsaugos svarbą ir pritarė Europos konvencijos dėl audiovizualinio paveldo apsaugos nuostatomis, kurios yra svarbus pagrindas intensyvių technologijų pokyčių metu. Laipsniškas perėjimas prie skaitmeninių technologijų sudarys geresnes sąlygas Europos kino pramonės konkurencingumui ir leis ilgesnį laiką sumažinti audiovizualinių kūrinių katalogavimo, deponavimo, išsaugojimo ir restauravimo išlaidas. Tuo pačiu bus sudarytos naujos galimybės naujovėms kino paveldo apsaugos srityje.
- (14) 2003 m. lapkričio 24 d. Tarybos rezoliucijoje dėl kinematografijos kūrinių deponavimo Europos Sąjungoje ⁽⁴⁾ valstybės narės buvo raginamos įdiegti veiksmingą kinematografijos kūrinių, priklausančių jų audiovizualiniam paveldui, deponavimo ir išsaugojimo sistemą nacionaliniuose archyvuose, filmų institute ar panašiose institucijose, jeigu tokių sistemų dar nėra.
- (15) Visose valstybėse narėse jau yra kinematografijos kūrinių, priklausančių jų audiovizualiniam paveldui, rinkimo ir išsaugojimo sistemos. Keturi penktadaliai šių sistemų yra paremti teisiniu ar sutartiniu įsipareigojimu deponuoti visus filmus arba bent tuos filmus, kuriems buvo skirtas viešasis finansavimas.
- (16) „Judėsį perteikianti vaizduojamoji medžiaga“ – tai rinkinys, sudarytas iš vaizdų, perteikiančių judesį, išrašytų bet kokiomis priemonėmis ir bet kokioje laikmenoje, lydimų ar nelydimų garso, galinčių sudaryti judesio išpūdį.
- (17) „Kinematografijos kūrinys“ – tai bet kokios trukmės judesį perteikianti vaizduojamoji medžiaga, ypač pagal grožinę literatūrą sukurti kinematografiniai kūriniai, animaciniai filmai ir dokumentiniai filmai, skirti rodyti kino teatruose.
- (18) „Kinematografijos kūriniai, priklausantys jų audiovizualiniam paveldui“ – tai kūriniai, kuriuos taip įvertino valstybės narės arba jų paskirtosios įstaigos, remdamosi objektyviais, skaidriais ir nediskriminuojančiais kriterijais, įskaitant kūrinius, pagamintus kartu su kitomis valstybėmis narėmis ir (arba) trečiosiomis šalimis. Visų valstybių narių audiovizualinis paveldas sudaro Europos audiovizualinį paveldą.

⁽¹⁾ OL C 193, 2000 7 11, p. 1.

⁽²⁾ OL C 43, 2002 2 16, p. 6.

⁽³⁾ OL C 271 E, 2003 11 12, p. 176.

⁽⁴⁾ OL C 295, 2003 12 5, p. 5.

- (19) Siekiant užtikrinti, kad Europos kino paveldas būtų perduotas naujoms kartoms, jis turi būti sistemingai renkamas, kataloguojamas, išsaugomas ir restauruojamas, visais atvejais laikantis autoriaus ir gretutinių teisių reikalavimų.
- (20) Turi būti sudaryta daugiau galimybių naudotis Europos kino paveldu švietimo, kultūros, mokslinių tyrimų ar kitais panašiais nekomerciniais tikslais, visais atvejais laikantis autoriaus ir gretutinių teisių reikalavimų.
- (21) Kinematografijos kūrinius perdavus archyvavimo įstaigoms, autorių teisės ir gretutinės teisės joms neperduodamos.
- (22) Pagal 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo ⁽¹⁾ 5 straipsnio 2 dalies c punktą valstybės narės gali nustatyti išimtį ar apribojimą konkrečiais atvejais, kai atgaminama viešosiose bibliotekose ar archyvuose, nesiekiant tiesioginės ar netiesioginės ekonominės ar komercinės naudos,

ATSIŽVELGIA Į KOMISIJOS KETINIMUS:

- 1) apsvarstyti galimybę nustatyti privalomą reikalavimą ES lėšų gavėjams deponuoti ES paramą gavusių Europos filmų geros techninės kokybės kopiją bent viename nacionaliniame archyve;
- 2) remti paskirtųjų įstaigų bendradarbiavimą;
- 3) apsvarstyti galimybę finansuoti tyrimų projektus filmų ilgalaikio išsaugojimo ir restauravimo srityse;
- 4) skatinti filmų katalogavimo standartizaciją siekiant gerinti duomenų bazių tarpusavio sąveiką, bendrai finansuojant standartizacijos projektus ir skatinant dalijimąsi geriausia praktika kartu gerbiant kalbinę įvairovę;
- 5) palengvinti derybas dėl standartinės sutarties Europos lygmeniu tarp paskirtųjų įstaigų ir teisių subjektų, kuri nustatytų sąlygas, pagal kurias paskirtosios įstaigos gali deponuoti kinematografijos kūrinius padaryti prieinamus visuomenei;
- 6) stebėti ir vertinti šioje rekomendacijoje nustatytų priemonių veiksmingumą ir apsvarstyti, ar reikalingi papildomi veiksmai.

REKOMENDUOJA, KAD VALSTYBĖS NARĖS gerintų kino paveldo išsaugojimo, restauravimo ir panaudojimo sąlygas ir panaikintų kliūtis Europos kino pramonės konkurencingumui:

- 1) skatindamos daugiau išnaudoti Europos kino paveldo pramoninį ir kultūrinį potencialą, sistemingai taikydamos išsaugojimo ir restauravimo priemonės ir skatindamos naujovių, mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros politiką kinematografijos kūrinių išsaugojimo ir restauravimo srityje;
- 2) iki 2007 m. lapkričio 16 d. patvirtindamos teises, administracines arba kitas atitinkamas priemones siekiant užtikrinti, kad kinematografijos kūriniai, priklausantys jų audiovizualiniam paveldui, būtų sistemingai renkami, kataloguojami, išsaugomi ir restauruojami bei sudaroma galimybė naudoti juos švietimo, kultūros, mokslinių tyrimų arba kitais panašiais nekomerciniais tikslais, visais atvejais laikantis autoriaus ir gretutinių teisių reikalavimų;
- 3) paskirdamos atitinkamas įstaigas nepriklausomai ir profesionaliai vykdyti 2 punkte apibūdintas viešo intereso užduotis ir užtikrindamos, kad šioms įstaigoms būtų suteikiami geriausi turimi finansiniai ir techniniai ištekliai;
- 4) ragindamos paskirtąsias įstaigas, susitarus arba sudarius sutartį su teisių subjektais, nustatyti sąlygas, kuriomis visuomenė gali naudotis deponuotais kinematografijos kūrinių;
- 5) apsvarstydamos galimybę kino paveldo propagavimo tikslais įsteigti arba remti nacionalines kino akademijas arba panašias įstaigas;
- 6) patvirtindamos atitinkamas priemones, kuriomis būtų skatinama naudoti daugiau skaitmeninių ir naujų technologijų renkant, kataloguojant, išsaugant ir restauruojant kinematografijos kūrinius;

Rinkimas

- 7) pradėdamos sistemingai rinkti jų audiovizualiniam paveldui priklausančius kinematografijos kūrinius, numatydamos privalomą teisinį arba sutartinį reikalavimą deponuoti paskirtosiose įstaigose bent vieną tokių kinematografijos kūrinių geros kokybės kopiją. Nustaty-

⁽¹⁾ OL L 167, 2001 6 22, p. 10.

damos deponavimo sąlygas, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad:

- a) per pereinamąjį laikotarpį jos apimtų bent tuos kūrinius arba bendros gamybos kūrinius, kuriems buvo skirtas viešasis finansavimas valstybės arba regiono lygmeniu; pasibaigus pereinamajam laikotarpiui jos turėtų apimti visus kūrinius, įskaitant ir tuos, kuriems nebuvo skirtas viešasis finansavimas;
- b) siekiant palengvinti išsaugojimą ir restauravimo galimybes, deponuojami kinematografijos kūriniai būtų geros techninės kokybės ir pateikiami kartu su tinkamais, standartizuotos formos metaduomenimis;
- c) filmas būtų deponuotas tuo metu, kai visuomenė gali juo naudotis ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip po dvejų metų;

Katalogavimas ir duomenų bazių kūrimas

- 8) priimdamos atitinkamas priemones (kurios ilgainiui gali tapti filmų gamybos archyvavimo kodeksu), skirtas skatinti deponuotų kinematografijos kūrinių katalogavimą ir abėcėlinių sąrašų sudarymą bei informacijos apie filmus duomenų bazių kūrimą taikant Europos ir tarptautinius standartus;
- 9) skatindamos europinį standartizavimą ir filmografijos duomenų bazių tarpusavio sąveiką bei visuomenės galimybę naudotis jomis, pavyzdžiui, interneto būdu, ypač aktyviai dalyvaujant paskirtosioms įstaigoms;
- 10) ištirdamos galimybę sukurti duomenų bazių tinklą, apimantį Europos bei kitų atitinkamų organizacijų, ypač Europos Tarybos („Eurimages“ ir Europos audiovizualinės observatorijos), audiovizualinį paveldą;
- 11) ragindamos archyvavimo įstaigas suteikti vertės filmų fondams, grupuojant filmus į ES masto kolekcijas, pavyzdžiui, pagal temą, autorių ir laikotarpį;

Išsaugojimas

- 12) priimdamos teisės aktus arba taikydamos kitus valstybėje įprastai naudojamus metodus siekiant užtikrinti deponuotų kinematografijos kūrinių išsaugojimą. Išsaugojimo priemonės ypač turi apimti:

- a) filmų atgaminimą naujose saugojimo laikmenose;
- b) kinematografijos kūrinių įvairiose laikmenose rodymo įrangos išsaugojimą;

Restauravimas

- 13) priimdamos visas tinkamas priemones, kad pagal jų įstatymus restauravimo tikslais būtų leidžiama kopijuoti deponuotus kinematografijos kūrinius, o teisių subjektams būtų sudarytos sąlygos gauti naudos iš padidėjusio jų darbų pramoninio potencialo juos atkūrus remiantis susitarimu tarp visų suinteresuotų šalių;
- 14) skatindamos senų filmų arba filmų, turinčių didelę kultūrinę ir istorinę vertę, restauravimo projektus;

Galimybių deponuotus kinematografijos kūrinius naudoti švietimo, kultūros, mokslinių tyrimų arba kitais panašiais nekomerciniais tikslais sudarymas

- 15) patvirtindamos reikiamas teises arba administracines priemones, siekiant leisti paskirtosioms įstaigoms sudaryti galimybę deponuotus kinematografijos kūrinius naudoti švietimo, kultūros, mokslinių tyrimų arba kitais panašiais nekomerciniais tikslais, visais atvejais laikantis autoriaus ir gretutinių teisių reikalavimų;
- 16) imdamosi atitinkamų priemonių, kad neigaliesiems būtų užtikrinta galimybė naudotis deponuotais kinematografijos kūrinių visais atvejais laikantis autoriaus ir gretutinių teisių reikalavimų;

Profesinis mokymas ir gebėjimas naudotis žiniasklaidos priemonėmis bei jas suprasti

- 17) visose su kino paveldu susijusiose srityse skatindamos profesinį mokymą, kad būtų daugiau naudojamos kino paveldo pramoniniu potencialu;
- 18) skatindamos naudotis kino paveldu kaip vienu iš būdų stiprinti Europos dimensiją švietimo srityje ir skatinti kultūrinę įvairovę;
- 19) propaguodamos ir skatindamos vaizdinį mokymą, kino studijas, gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir jas suprasti visose švietimo pakopose, profesinio mokymo programose ir Europos programose;

20) skatindamos glaudų gamintojų, platintojų, transliuotojų ir kino institutų bendradarbiavimą švietimo tikslais, tuo pačiu metu laikydamosi autoriaus ir gretutinių teisių reikalavimų;

Deponavimas

21) apsvarstydamos galimybę sukurti sistemą, pagal kurią savanoriškai arba privalomai būtų deponuojama:

- a) pagalbinė ir reklaminė medžiaga, susijusi su nacionaliniam audiovizualiniam paveldui priklausančiais kinematografijos kūriniais;
- b) kitų valstybių nacionaliniam audiovizualiniam paveldui priklausantys kinematografijos kūriniai;
- c) judančių vaizdų medžiaga, išskyrus kinematografijos kūrinius;
- d) praeties kinematografijos kūriniai;

Paskirtųjų įstaigų bendradarbiavimas

22) ragindamos paskirtąsias įstaigas keistis informacija ir koordinuoti savo veiklą nacionaliniu bei Europos lygmeniu ir jas remdamos siekiant, pavyzdžiui:

- a) užtikrinti rinkimo ir išsaugojimo metodų nuoseklumą bei duomenų bazių tarpusavio sąveiką;
- b) archyvų medžiagą leisti, pavyzdžiui, DVD formatu su subtitrais kiek įmanoma daugiau Europos Sąjungos kalbų, visais atvejais laikantis autoriaus ir gretutinių teisių reikalavimų;
- c) sudaryti Europos filmografiją;
- d) sukurti bendrą keitimosi informacija elektroniniu būdu standartą;
- e) kurti bendrus mokslinių tyrimų ir švietimo projektus skatinant Europos kino mokyklų ir muziejų tinklų plėtojimą;

Tolesni su šia rekomendacija susiję veiksmai

23) kas dveji metai informuodamos Komisiją apie veiksmus, kurių buvo imtasi atsižvelgiant į šią rekomendaciją.

Priimta Strasbūre, 2005 m. lapkričio 16 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
J. BORRELL FONTELLES

Tarybos vardu
Pirmininkas
Bach of LUTTERWOTH